Gespreksnotitie Programma vreemdelingen

Aan Overleg 5 februari 2015
Van [redacted]
Kopie aan

Datum 29 januari 2015

Inleiding
Deze gespreksnotitie dient om het programma vreemdelingen vorm te geven. Het programma is een opdracht van het College in reactie op het initiatiefvoorstel van Groen Links om met lokaal beleid perspectief te bieden aan ongedocumenteerde vreemdelingen.
De essentie van het programma is:

- Het bieden van toekomstperspectief met het focus op toelating of terugkeer. Er moet sprake zijn van maatwerk en adequate begeleiding en herstel van vitaliteit.
- Samenwerking tussen organisaties en partijen is noodzakelijk om het juiste hulpaanbod te kunnen doen, waarbij ook bestendige opvangplekken beschikbaar zijn.
- Duidelijkheid (transparantie) en zorgvuldigheid moeten centraal staan in de uitvoering.

Het programma vreemdelingen omvat een aantal onderdelen:

- een vreemdelingenloket en het delen van kennis
- casusoverleg Perspectief ongedocumenteerden Amsterdam
- hervestiging en terugkeer

Voor de uitvoering van het programma is € 1,7 miljoen beschikbaar.

Het omzetten van de beleidsdoelen in een werkend systeem zal gefaseerd gebeuren. De eerste stap hiertoe is het opstellen van een uitvoeringsplan om het beleid te concretiseren.
Deze gespreksnotitie dient om alle onderdelen die uitwerking nodig hebben in beeld te brengen en waar nodig afspraken over te maken. Daarbij komen aan bod:

- Doel, doelgroep, kaders en uitgangspunten
- Een uitwerking op hoofdlijnen van de onderdelen van het programma
- Een voorstel voor de inrichting van een werkstructuur
- De financiële paragraaf en de planning.
- De planning

Tenslotte: door verschillende partijen zijn al voorstellen uitgewerkt op verschillende onderdelen van het programma, zoals voor het loket of voor de inrichting van het casusoverleg. Deze input is nu niet terug te vinden in deze notitie, maar wel degelijk van belang om te verwerken bij de uitwerking van de onderdelen.

Opzet programma vreemdelingen

In het onderstaande stuk komen de onderdelen van het programma aan bod.
Als er een ❖ bij een onderwerp staat, is dat een aandachtspunt dat nog uitwerking nodig heeft.

Doel
Het bieden van perspectief met het focus op toegang of terugkeer.

Doelgroep
De doelgroep van het programma zijn ongedocumenteerde vreemdelingen. Binnen deze doelgroep zijn verschillende subdoelgroepen te onderscheiden. De onderdelen van het programma kunnen gericht zijn op subdoelgroepen.
❖ *Beslispunt:* helderheid verschaffen over de doelgroepen die binnen de verschillende onderdelen van het programma worden bediend.

Kaders en uitgangspunten
Het programma vreemdelingenbeleid is vastgesteld door de raad. De activiteiten moeten binnen dit kader en binnen de financiële ruimte van € 1,7 miljoen passen.
Binnen het programma komen voorzieningen tot stand, voor mensen die zich niet (geheel) op eigen kracht kunnen handhaven. Daarmee valt het programma onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, zij het de zogenaamde Onverplichte Wmo.

❖ *Uitvoeringspunt:* zorgvuldige beschrijving van het beleid, de voorzieningen, de toegangscriteria.

De uitgangspunten van de Amsterdamse Wmo (Nieuw Amsterdam Zorgstelsel) zijn daarmee mede – zij het niet volledig- richtinggevend voor de uitvoering van het programma. De essentie daarvan is dat wanneer iemand om ondersteuning vraagt:

- eerst wordt gekeken naar wat iemand zelf kan oplossen dan wel in hoeverre het sociale netwerk ondersteuning en/of oplossingen kan bieden.
- voorzieningen komen pas aan bod als die oplossingen niet toereikend zijn, waarbij in principe de lichtst mogelijke vorm van ondersteuning aan de orde is en meer als daar noodzaak voor is om het doel te bereiken.

Relatie met de basisopvang (Bed, bad, brood)
Hoewel de voorziening voor bed, bad, brood (hierna te noemen de Basisopvang) feitelijk geen deel uitmaakt van het programma is het wel van belang deze voorziening te betrekken binnen het totaal aanbod. Ook in die zin is een vergelijking te maken met de Wmo die basisvoorzieningen, algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen onderscheidt.

Te ontwikkelen onderdelen van het programma
De onderdelen van het programma bevatten elk verschillende componenten, die grofweg in drie categorieën zijn onder te verdelen:

a. de 'harde' voorzieningen, zoals huisvesting, communicatiemiddelen, inventaris e.d. (de hardware)
b. de 'zachte' voorzieningen: de dienstverlening, waaronder trajectbegeleiding en behandeling `(de software)
c. de ondersteunende processen, zoals aanmeld- en toelatingsprocedures, casusoverleg of ketensamenwerking. (de bedrading).

De te onderscheiden onderdelen van het programma zijn in ieder geval
- Het vreemdelingenloket
- De opvang van kwetsbare personen
- De begeleidingstrajecten van kwetsbare personen
- De opvang van personen die werken aan terugkeer
- De begeleidingstrajecten van personen die werken aan terugkeer
- De aanmeld- en toegangsprocedures voor voorzieningen
- Ketensamenwerking en regie op de uitvoering, met casusoverleg als onderdeel.
- ..... (ander vormen van dienstverlening?)

<u>Inrichting van de werkstructuur</u>
Om het programma in te kunnen vullen moet nog het nodige werk verzet worden. Het voorstel is om daarvoor een werkstructuur met werkgroepen, een coördinatiegroep en een klankbordgroep.

<u>Werkgroepen.</u>
Er komen vier werkgroepen te weten
- werkgroep vreemdelingenloket
- werkgroep opvang en begeleiding kwetsbare personen
- werkgroep opvang en begeleiding terugkeer
- werkgroep processen en ketensamenwerking (w.o. aanmeld- en toelatingsprocedures, casusoverleg, privacyprotocol, regievoering). Deze laatste werkgroep kan niet 'los' functioneren van de overige werkgroepen.

Een werkgroep is samengesteld uit
a. een trekker
b. vertegenwoordigers van meest betrokken organisaties
c. gemeente

❖ De opdracht aan elke werkgroep is:
Werk uit wat het beoogde resultaat is en formuleer dat SMART. Neem een tijdspanne van twee jaar en breng een fasering aan.
- Voor welk doel en voor welke doelgroep is de voorziening?
- Wat is de beoogde opbrengst?
- Wat zijn nog zorgen en bespreekpunten?
- Welke concrete resultaten zijn er al?
- Welke stappen zijn (nog) nodig?

- Wie is/zijn verantwoordelijk voor de uitvoering? (beoogd opdrachtnemer(s)?)
- Wie zijn eventueel andere stakeholders?
- Wie is/zijn de financier(s)?
- Wat zijn de geraamde kosten?

❖ Uitwerken: een format voor de werkgroepen ter ondersteuning van het uit te brengen plan.

❖ Beslissen: samenstelling van de werkgroepen.

Coördinatiegroep

De resultaten van de werkgroepen komen in de coördinatiegroep aan bod. De coördinatiegroep bewaakt de samenhang tussen de verschillende onderdelen en de basisopvang en ziet erop toe dat de uitwerking voldoet aan de gestelde kaders en te realiseren is binnen de beschikbare financiën.
❖ uitwerken: een besliskader voor het plan van aanpak.

De gemeente is voorzitter van de coördinatiegroep, daarnaast zijn de GGD en de trekkers van de werkgroepen vertegenwoordigd.
❖ Beslissen: samenstelling van de coördinatiegroep.

De klankbordgroep is breed samengesteld uit vertegenwoordigers van de samenwerkingspartners. Aan de klankbordgroep worden de resultaten voorgelegd voor reflectie en eventuele bijsturing.
❖ uitvoeren: vaststellen van genodigden voor klankbordgroep. Dit kan een bredere groep zijn dan nu betrokken bij het programma.

Rol gemeente

De structuur met werkgroepen en de coördinatiegroep heeft tot doel te komen tot een zo breed mogelijk gedragen uitvoeringsplan. De gemeente stelt met de input van de werkgroepen en de coördinatiegroep het definitieve uitvoeringsplan op, zorgt voor de bestuurlijke besluitvorming, het contracteren van uitvoerende partijen d.m.v. subsidie- of opdrachtverlening en het opstellen van een samenwerkingsconvenant.

Planning

Het uitvoeringsplan is de eerste stap op weg naar realisatie van het programma. Dit moet op 1 april 2015 gereed zijn. Daarna kan de implementatie van start. Het programma moet op 1 juli 2015 operationeel zijn en zich daarna verder ontwikkelen. De ervaring leert dat het soepel laten werken van een systeem waarin partners rolvast op elkaar zijn ingespeeld 1,5 à 2 jaar in beslag neemt.

Gezien de korte tijd om tot een uitvoeringsplan te komen moeten de werkgroepen al snel bij elkaar komen. De coördinatiegroep komt eind februari en medio maart bij elkaar, eind maart wordt een bijeenkomst voor de klankbordgroep gepland.